

ПЛАН ЗА РАВНОПРАВНО
ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ
В
ОБЩЕСТВЕНИЯ ЖИВОТ

ОБЩИНА БОРОВАЦ

2016 – 2018

Утвърдил:

инж. Десислава Тодорова
Кмет на Община Боровец

В съответствие с Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) през 2013г. бяха утвърдени областни стратегии за интегриране на ромите и общински планове за действие към тях, с период 2012-2014г. Интеграцията на тази етническата група винаги е била един от приоритетните. Факт е също така, че за изминалите две години интензитетът на работа с целевата група е много по-голям.

Текущият план е изгoten съобразно нормите и изискванията на:

- Общинска стратегия за равноправно интегриране на ромите в обществения живот
- рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество/2010-2020/
- Националната Стратегия на Република България за интегриране на ромите(2012 – 2020)
- конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

• Въведение

Планът за действие на Община Борован определя и планира задачите и усилията на местната власт, НПО и общността към преодоляване на специфичните проблеми, които пречат за развитието на ромското население в общината.

Настоящият план е свързан с изпълнението на нормативните актове за предоставяне на различни услуги, децентрализация при управлението и финансирането им и се основава на приоритетите на държавната политика .

Има за цел да планира дейностите в изпълнение на интеграционната политика, насочена към образователна, социална и икономическа интеграция и развитие на българските граждани от ромски произход, и други уязвими групи, живеещи в сходна ситуация, като с това се подпомогне развитието на община Борован .

В петте населени места на Община Борован населението наброява 5 714 души.

Следвайки рамката на ЕС за национални ромски стратегии, настоящия документ използва името „роми” като обобщаващо както за българските граждани в уязвимо социално-икономическо

положение, които се самоопределят като роми, така и за гражданите в сходна ситуация, които околното население определя като такива, независимо от начина на тяхното самоопределяне.

Изпълнението на плана е насочено към:

- 1) Подобряване на стандарта и качеството на живот на уязвимите групи.
- 2) Преодоляване на изолацията и активизиране на гражданското общество в прояви на толерантност, съпричастност и активно социално поведение към съграждани от ромски произход.
- 3) Подпомагане на хората в неравностойно положение.
- 4) Грижа за младите хора, за тяхното отглеждане, възпитание, образование и професионална реализация на територията на общината.

4.1 Превантивни мерки за недопускане отпадането на децата от основно и средно образование.

4.2 Пълен обхват на ромските деца в задължителна училищна възраст от образователната система.

4.3 Реинтеграция на отпадналите ученици в системата на образованието.

4.4 Приобщаване на родителите на ромски деца към образователния процес за стимулиране на образованието на техните деца.

- 5) Създаване на предпоставки за по-успешна социализация на децата и младите хора от ромски произход.
- 6) Запазване и повишаване капацитета на здравно-образователната култура на представители на етнокултурната група.
- 7) Стимулиране развитието и изявата на талантливи деца и ученици от ромски произход.

Планът е отворен документ, който търпи актуализиране и допълване.

Основните приоритети на плана за интегриране на гражданите в уязвимо социално икономическо положение са :

- ✓ повишаване на образованието
- ✓ здравния статус

- ✓ жилищни условия
- ✓ заетост
- ✓ върховенство на закона и недискриминация
- ✓ култура и медии

В разработването на плана за действие взеха участие експерти от:

- Община Борован
- Дирекция „Социално подпомагане“ Бяла Слатина
- Дирекция „Бюро по труда“ Бяла Слатина, филиал Борован
- Директори от ОУ“Отец Паисий“ с. Борован ;ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Малорад и ОУ“ Св. Св. Кирил и Методий“ с. Добролево и ПГ –Т“Коста Петров“ с. Борован и ОДК-Борован
- Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
- Ромски трудов медиатор
- Здравен медиатор от ромски произход
- Други представители на ромската общност

2. Актуално състояние на ромската общност в община Борован .

При последното пребояване на населението и жилищния фонд към 01.02. 2011 година, населението на Община Борован възлиза на 5714 души.

Данни за населението в Община Борован по възраст и самоопределение по етническа принадлежност са взети от сайта на Национален статистически институт и са представени в Таблица 1.

Население по възрастови групи към февруари 2011 г.

Възраст	0 - 9	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	Над 70 г.
Общо :	639	638	511	591	601	693	971	1074
	5714							
души								

Данните за населението на Община Борован по населените места от 2013 г. до момента . Таблица 2.

Таблица 2

№	Населено място	Общо население
1	Борован	2261
2	Малорад	1911
3	Добролево	920
4	Нивянин	380
5	Сираково	203
Общо население		5675

На Таблица 3 и Таблица 4 е отчетен броя на родените и починалите за 2014 и 2015 година .

Таблица 3.

Родени през 2014 год.	71
Родени през 2015 год.	64

Таблица 4.

Починали през 2014 год.	116
Починали през 2015 год.	121

Данните са взети от Служба «ГРАО» - Община Борован

От таблиците по-горе личи, засилена тенденция към намаляване на населението и засилване на отрицателния естествен прираст. Други етноси на територията на общината няма.

На фона на застаряващото население като цяло, се очертават проблемите с ранните бракове и високата раждаемост на ромски деца, в семейства с недостатъчни възможности за отглеждане на дете и родителски практики, препятстващи социализирането на децата в по – късна възраст, а именно : ниска или липсваща хигиенна култура, невладеенето и неупотребата на български език в младите ромски семейства, проблеми , придружени от безработица и изолираност.

3. Образование

Мъндевски, /

На територията на община Борован има добре развита образователна база. Тя включва – 4 училища – ОУ“Отец Паисий“ с. Борован , ОУ“Св.Св. Кирил и Методий“ с.Малорад ОУ“Св. Св. Кирил и Методий“ с. Добролево и Професионална гимназия по транспорт „Коста Петров“ с. Борован и ОДК-Борован.

В общината има две детски градини ЦДГ“Тошка Петрова“ с. Борован с филиал с.Нивянин и ОДЗ „Юрий Гагарин“с. Малорад с филиал в с. Добролево . Във всички детски градини и основни училища , се осъществява – целодневно обучение.

Сградния фонд е в много добро състояние, предвид направените по проекти и със средства на общината ремонтни дейности, за енергоефективност. Материалната база, с която разполага образователната система е качествена и напълно достатъчна за обхват на живеещите на територията на общината ученици. Към момента няма проблем с обхвата на децата в училищна възраст. За пътуващите от селата ученици е организиран превоз за трите основни училища.

През свободното си време учениците имат възможност да развиват своите интереси във Общински детски комплекс, ФК“Торпедо“ и СИП, „Ромски фолклор“, където са включени ученици от ромски произход в същото съотношение , каквото е и общо на учениците в училищата.

Към 1 декември 2015 година общият брой на учениците в Основните училища, ПГ-Т и децата от детските градини в Община Борован е 842 деца.

Образователното ниво на населението на Община Борован е средно.

Причините за необхванатостта на част от етнокултурната група на ромите са деца от ромски произход са предимно социално – икономически, образователни и етнокултурни. Главно това са финансови проблеми в семейството, незаинтересованост на родителите , деца чиито родители са работещи в чужбина и са оставени на грижите на възрастни родители, липсата на мотивация за учене от страна на децата , затруднения при изучаването на учебния материал и ранното склучване на бракове, които са характерни за ромския етнос и не считат, че образоването е необходимо за тях.

Неизменно образователната подготовка е основа, върху която се изгражда гражданская компетентност, необходима на младите хора за активен живот. За осъществяването на положителен резултат е необходимо да продължим разяснятелната работа и образоването на родителите.

Пример за интеграция на роми в община Борован през изминалата 2015 година.

- Висшисти от ромски произход са назначени на работа като учители в основните училища и детските градини – 8 ; помощен персонал- 13

Работата с ромските деца в училищата не е спирала през годините. Пример е съвместната работа между ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“- Малорад и ОУ „Отец Паисий“- Борован и ЦМЕДТ «АМАЛИПЕ», които реализират различни дейности по проекти и програми, подпомагат ученици от малцинствата.

Част от училищата работят по Национални програми, насочени към интеграцията на ромите. По НП „Мярка без отсъствие“ – голяма част от средствата се оползотвориха за екскурзии на ученици от начален и прогимназиален етап, на социално слабите ученици бяха подсигурени – обувки, якета, екипи, раници, тетрадки и учебни помагала които да бъдат в помощ на крайно нуждаещите се ученици .

Училищата и ЦМЕДТ «АМАЛИПЕ» гр. Велико Търново предоставят комплекти учебници, учебни тетрадки и помагала на деца от малцинствен произход по програмата «Спешен фонд», но се оказва, че са крайно недостатъчни. Също така подпомагат и учениците, записани в СИП “Фолклор на етносите – ромски фолклор”

- ОУ „Отец Паисий“ с. Борован бе домакин на педагогически практикум, на тема: "Като старите майстори", свързан с реализацията на проект „Всеки ученик ще бъде отличник“ към ЦМЕДТ „Амалипе“, гр. Велико Търново.“ Основната мисия на този проект и целта, която следваме е да превърнем училището в място за всяко дете. В практикума „Като старите майстори“ се пресъздаде „Борованска чаршия“ от старо време, където учители и ученици показаха завидни способности в рисуването на кратунки, плетене на плетки, изработването на бижута.

- Близо 75% от лицата участващи в самостоятелната форма на обучение в ПГ- Т „Коста Петров“-с.Борован са от малцинствен произход.

Повече от половината учители на територията на Община Борован са преминали курсове на обучение «Работа в интеркультурна среда».

- По отношение на извънкласните форми към ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“- Малорад и ОУ „Отец Паисий“Борован има изградени «Клуб на етносите» и «Фолклор на етносите» с ученици от начален етап и прогимназиален.

- От 2010г. Основните училища от община Борован участва по проект «Намаляване отпадането на ромските ученици от училище», като през 2013-2014 учебна година училището в с. Малорад е базово.

- Социална придобивка е и предоставянето на бесплатен обяд, финансиран от бюджета на училищата, което има за цел да стимулира деца и родители за целодневното посещаване на училище.
- Изграждане на детска площадка по ПУДООС в ОУ“Свети Свети Кирил и Методий“ с.Малорад,

През изминалата 2015 г. по проект изграждане на „Културно информационен център“ община изгради информационен център в ромската махала на с. Малорад, който е пример за интеграция на ромите.

4. Здравеопазване

В община Борован има четири медицински практики от следните лични лекари : Даниел Дилков, Пенка Железарска, Цезар Пенчев и Светозар Цигаровски, които имат сключени договори с Регионалната Здравно – осигурителна каса – Враца. Общината не разполага с Център за спешна медицинска помощ. Най-близкият такъв се намира в гр. Бяла Слатина и гр. Враца . Към този момент сградата на поликлиниката в с. Борован се извършва цялостен вътрешен и външен ремонт.

Здравната култура на ромското население в община Борован има с какво да бъде обогатена . Има частични случаи, в които малолетни и непълнолетни момичета от ромски произход забременяват, и се картотекират непосредствено преди раждане не ходят на консултации при лекари, и с това попадат в рискови групи бременност. Като цяло бременностите са много ранни. При тях условията, в които се отглеждат децата са напълно неподходящи и недостатъчни. За разлика от минали години ромските майки вече редовно водят децата си на задължителните имунизации. Необходимо е да се помисли за възможности да се разкрият кабинети на педиатър, гинеколог и детски стоматолог. Голяма част от заболяванията са в резултат на лоши хигиенни условия. Общината трябва да продължи да работи по инициативата лекции по ранна хигиена, ранна бременност, предпазване от такава и др., като за целта засилва сътрудничеството с личните лекари и назначаване на Здравен медиатор който да е в помощ на ромското население при здравословни проблеми . Водещата причина на не осигурените лица е безработицата и липсата на постоянни средства, която води до големият брой на здравно неосигуриeni лица .

От направеният анализ в сферата на здравната култура сред малцинствените групи са направени следните изводи :

- Повишаване на здравната култура на учениците чрез организиране на беседи и лекции в учебните заведения и с присъствието на техните родители.

- Реализиране на програми за здравно образование с цел подобряване информираността на ромите относно рисковите за здравето, както и за начините на водене на здравословен начин на живот.

- Формиране на социални умения за избягване на рисковете като наркомания, проституция, трафик и половопредавани инфекции др.

-Осъществяване на превенция на ХИВ/СПИН, половопредавани инфекции, туберкулоза и други инфекциозни болести.

- Максимално обхватане на подлежащите на имунизация деца без личен лекар.

Добрите практики през изминалата година намират място и в настоящия план. През изминалата година община Борован организира кампания под надслов „Не на агресията и зависимостите“ между четирите училища на територията на общината, в които взеха участие сто и петдесет ученика . Кампанията се проведе на терена на ФК“ Торпедо“ под формата на различни състезания между учениците . Кампанията беше успешна и за победителите в различните състезания бяха подсигурени награди.

Сред приоритетите в плана на Община Борован се наблюга на:

- Разширяване обхвата на имунизирани лица от уязвимата група.

- Повишаване на здравната култура на бременни и родители на деца до 3 годишна възраст, чрез разкриване на допълнителни социални услуги с участието на специалисти.

- Осигуряване на здравно образование под формата на курсове и обучения според възрастта и пола, за болести като ХИВ и СПИН. Разработване на програми по здравно и сексуално образование за младите хора от ромската общност.

- Увеличаване обхвата на здравноосигурените лица.

5. Жилищни условия

Процентът на ромското население в община Борован е почти равен. Жилищата са сравнително благоустроени. Във всички села жилищата притежават – електричество и вода и канализация. Някои от ромите поддържат нисък стандарт и живеят в крайно лоши битови и санитарно-хигиенни условия. В много от случаите в една къща живеят повече от 2 семейства с по 2-3 деца на семейство. В някои от тях няма електричество и течаща вода. На територията на общината съществуват голям брой необитавани жилища, в които се самонастаниват семейства от ромски произход. Начинът на живот на ромите – да живеят в тясна семейна общност, препятства интеграцията. От своя страна семейната общност в трудни моменти подкрепя бедстващите.

Въпреки усилията на община Борован навременно да се грижи за изхвърлянето на битовите отпадъци, голяма част непотребни вещи се складират пред къщите и в дворовете, които в по-голямата си част са необработвани.

Община Борован с участие в различни проекти подобрява инфраструктурата на селата в общината. Улиците се асфалтират, тротоарите се почистват. Повечето големи улици са канализирани, но има и много такива които се нуждаят от канализация, като част от тях са кварталите, в които пребивава ромското население.

В подкрепа към превенция, общината предвижда да организира почистване на всички ромски жилища във връзка с инициативата „Да изчистим България за един ден”.

Приоритетите в настоящия план са следните:

- Подобряване на жилищните условия в жилищата с ромско население
- Провеждане на кампании сред етническите групи за формиране на качествена и чиста жилищна среда.

6. Заетост, безработица

Структурата на безработните в община Борован е следната:

Общия брой активни регистрирани лица към 31.12. 2015 година са :

Брой безработни общо – 956 души

В това число роми – 225 души

Брой на регистрираните лица с основно образование - 72.

Регистрираните лица с начално и по – ниско образование - 546, а със средно 333 лица. Само 5 броя са лицата завършили висше

образование.

Общия брой лица участвали в програми за заетост:

- На социални помощи са били - 310 души.
- По други програми - лични асистенти са - 69 души.
- По регионални програми са – 15 души.
- От 2016 г. По програма „Обучение и заетост на младите хора“ са ориентирани и ще бъдат назначени – 26 души.

Болшинството от регистрираните безработни са със начално и по – ниско образование. Това определено затруднява тяхната реализация. Професионалната им реализация е предимно към програми за заетост чрез Дирекция „Бюро по труда“.

Ромски трудов медиатор, в Д „БТ“ филиал Борован шест години работи като трудов посредник на ромската общност, като разяснява и разпространява новопостъпили програми, можещи да спомогнат за правилното интегриране на тази част съгражданите ни.

Основни изводи и насоки за работа в бъдеще:

- Наблюдава се тенденция за увеличаване на трайна безработица.
- Висок е процентът на лица с ниско образованите, което е сериозна пречка при осигуряването на работа;
- Не липсва заинтересованост от страна на работодателите за наемане на безработни лица, регистрирани на трудовата борса;

7. Култура и спорт

Дейностите в областта на културата се осъществяват от читалищата в Борован , с. Малорад , с.Добролево , с.Нивянин , ОУ“ Отец Паисий“ - Борован ОУ „ Св. св. Кирил и Методий“ - Малорад и ОУ“Св. Св. Кирил и Методий“ с. Добролево . Към ОДК“Маша Белмустакова е изграден детски състав за фолклорни танци, като в него преобладават децата от ромски произход. В читалищата Борован, Малорад и Добролево се организират много празници, чествания с активното участие на учениците, множество изяви на състави за фолклор. В община Борован се отбелязват подобаващо ромския празник 8 април. Културните институции в общината се стремят да привличат към дейностите си децата от ромски произход.

Спортната дейност в Община Борован съществуват добри спортни традиции. Пример за интеграция на ромите е традиционния общински футболен турнир, в който участват и

състезатели от ромски произход и достойно няколко поредни години печелят първото място. През изминалата година във ОУ“Св. Св. Кирил и Методий“ с. Малорад е изграден „Детски кът“ за отдих с доброволен труд на родители от ромски произход под егидата на Вицепрезидент на Република България г – жа Маргарита Попова „Заедно можем да бъдем по – добри в училище“. Статистическата задоволеност със спортни площи е не достатъчна. Следва да се подобряват условията за развитието на спорта в училищата и да се осигури достъпност за използване на спортните съоръжения от учениците и хората, желаещи да спортуват. В общината има един действащ спортен клуб – по футбол, където децата и младежите от малцинствените групи са большинство. Заниманието със спорта е добра основа за интеграция и изграждане на толерантност към ромите, затова община Борован провежда различни спортни състезания и празници и приобщава и ромските ни съграждани. Като цяло спортните съоръжения са недостатъчни и остарели. Във общината няма изградена спортна зала, басейни и игрища за по – широк кръг спортове.

Може да се работи за:

- Ангажиране на по-голям брой деца от ромски произход да вземат участие в културните мероприятия.
- Разширяване броя и вида на културните мероприятия с цел засилване на интереса на децата.

8. Виждания на общинска администрация

Изводите, които могат да се направят са, че се наблюдава трайна тенденция към намаляване и застаряване на населението. Съществен момент в демографското развитие на Община Борован е интензивната външна миграция, породена от неблагоприятните социално-икономически условия и безработица. За преодоляване на негативите трябва да се работи върху секторите за подобряване качеството на живот на всички живеещи на територията на община Борован. Заедно с това трябва да се отдели внимание на децата от ромски произход, в училищна възраст, да се наಸърчат и подпомогнат в реализацията им.

Проблем съществува и с ниската култура на лицата от уязвимата група. Сред основните приоритети са:

Повишаване равнището на знания, умения и мотивация сред малцинствените групи относно опазването, подържането и укрепването на собственото здраве;

Създаване на предпоставки за успешна социализация на

децата и младите хора от етническите малцинства;

Създаване на условия за съхраняване и развитие на културната идентичност на етническите малцинства като част от националната българска култура.

Повишаване на възможностите за съхраняване на ромските традиции и култура, неформално.

За постигането на тези цели община Борован работи по редица програми и проекти

За осъществяване на много от дейностите си Общината получава пълната подкрепа от училищата и детските градини намиращи се на територията ѝ Местната полиция, Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни също не остават безучастни и са в голяма помощ на община Борован. Читалищата оказват своето съдействие при осъществяването на различни културни програми и мероприятия.

Всички жители на територията на община Борован живеят в разбирателство и уважение.

9. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА БОРОВАН ЗА ПОДКРЕПА НА ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ (2016-2018)

Приоритетни области на действие са:

9.1. ОБРАЗОВАНИЕ

9.2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

9.3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

9.4. ЗАЕТОСТ

9.5. КУЛТУРА И МЕДИИ

9.6. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

10. Очаквани резултати:

Изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствената общност, нестопанските организации и лидери са гаранция за решаването на конкретни проблеми на населението и проактивни действия за реализиране на съвместни програми допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

В края на периода на плана за действие очакваме:

- Повищено качество на образование за ромското население;
- Да няма отпаднали от училище ученици;
- Да няма неграмотни млади хора;
- Получена професионална квалификация от минимум 20 младежи;
- Намалена безработицата сред малцинствата Повишена здравна и екологична култура на учениците и младите хора;
- Подобрен достъп на бедните етнически малцинства в Община Борован до здравни услуги и намалена заболеваемост;

Изградени нови жилища, зелени площи и детски площадки;

- Подобрено състоянието на инфраструктурата в кварталите;
- Съхранена идентичност на малцинствените общности;
- Утвърдена обществена структура за развитието на местната общност;
- Повищена осведоменост на целевите групи;

- Повищена осведоменост на целевите групи за ролята на ЕС и по-специално за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите;

11. Мониторинг на изпълнението

Оценката на изпълнението на плана за действие се

осъществява от Общински съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси чрез мониторинг и прилагане на различни форми за наблюдение и оценка. Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението:

Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана се отчита в административен мониторингов доклад.

ОСЕИВ координира и обобщава получената информация в доклада.

12. Заключение

Икономическата криза, предизвикана от прехода, повлия по негативен начин върху начина на живот на повечето хора, в това число и на не малък брой семейства от ромски произход. Бедността е явление с много измерения, с много лица. Бедността не е само въпрос на липса на доходи. Бедност означава, както липса на средства за задоволяване на основни потребности, така и липса на условия и предпоставки за водене на достоен и пълноценен живот, което се дължи на липсата на избор.

Това слага отпечатък върху начина на мислене и поведение на тези хора, носи затруднения в индивидуалната адаптация, усещане за разпад, несигурност и маргинализация, поставяне под съмнение на съществуващата ценностна система.

За изпълнението на „Плана за действие на община Борован за подкрепа на интеграционните политики“ от същевено значение е сътрудничеството на всички, пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност.

Осигуряването на активното участие на ромите е от ключово значение. Като участници не само във формирането и реализацията на политиките за интеграция на ромите, но и във всички други политики, те допринасят за развитието на обществото. Включването им във всеки етап от създаването, изпълнението, наблюдението и оценката на политиките на всички нива обогатява процеса от гледна точка на интересите на общността и компетентността на експертите, работещи по въпросите на ромите.

Това изисква насищаване на участието в администрацията на представители на ромската общност и гарантира реалното участие на ромите във всички приоритетни области на настоящата програма

Плана е приет на Заседание на ОСЕИВ проведено на 15.02.2016г.

Комисия в състав:

Председател :Илияна Донкова

Зам.председател:Петя Петрова.....

Секретар:Вергиния Миткова.....

Членове:

1. Цветелина Тодорова.....

2. Наталия Генчовска